

POLITIET

NYHETSBREV 4 - 2020 NÆRINGSLIVSKONTAKTEN

- ✓ SOMMEREN 2020
- ✓ "OLGA-BEDRAGERI"
- ✓ ARBEIDSLIVSKRIMINALITET
- ✓ MENNESKEHANDEL

INNLEDNING

Sommeren 2020 har allerede meldt sin ankomst i vårt langstrakte land. En sommer som garantert blir annerledes. Covid-19 har gitt oss og dere mange utfordringer denne våren.

Politiet vil gjerne gi honnør til alle som har bidratt til å hindre spredningen av Covid-19 og virkelig tatt samfunnsansvar. Dere har utvist tålmodighet, fulgt råd, vært nytenkende og ikke minst hatt stor omsorg for andre rundt dere.

Ikke dermed sagt at alle problemene knyttet til pandemien er løst. Tross gradvis gjenåpning av samfunnet så ser vi at mange bransjer og næringer ennå går en tøff tid i møte. Tap av inntekter, permitteringer, svekket økonomisk likviditet og fare for opphør og konkurser er fortsatt overhengende for mange bedrifter i flere bransjer.

Videre ser vi at flere kriminelle aktører utnytter denne sårbarheten ved å tilpasse kriminaliteten, særlig innenfor bedrageri og svindel på internett.

SOMMEREN 2020

ELTYLLSK, nasjonalparken i Nordland. Foto: Gunn Kullstød / NTB scapen

Disse stedene anbefales til Norgesferien

Sykkelferie gjennom nasjonalparker eller roadtrip langs Nordvestlandet er noe av det som anbefales.

Av HENRIK MYHRVOLD SIMENSEN
Oppdatert 28. mai

Reiselivsbransjen med hoteller, restauranter, overnattingssteder, fornøylesparker, cruisebåtagenter, aktivitets- og guidingselskaper mfl. står foran en gigantisk utfordring. I fravær av utenlandske turister, skal bransjen få norske borgere til å feriere i eget land. NHO-reiseliv har laget gode veiledere og

bransjenormer med fokus på smittevern. Vi er 100 % sikre på at bransjen ivaretar dette på en profesjonell måte.

Politiet har noen bekymringer for sommeren 2020. Det er bekymringer knyttet til alle som planlegger aktivitetsferier utenom det organiserte tilbudet. Vi ser allerede tilfeller av ulykker med båter, vannscootere, drukningsulykker, redningsaksjoner i fjellheimen og lignende. UP og Trygg Trafikk har vært ute og delt sine bekymringer rundt uerfarne bobilsjåførere som nå skal ut på landeveien.

Vi oppfordrer bransjen, næringslivet og organisasjoner om å ha et spesielt fokus på forebyggende tiltak for å sikre en ulykkesfri sommer 2020.

Sjø- og fjellvettreglene har aldri vært mer aktuelle enn nå.

Aktuelle kampanjer og organisasjoner som tilbyr kampanjemateriell, veiledere mm:

- www.nhoreiseliv.no
- www.redningsselskapet.no og www.rsaktiv.no
- www.avogtil.no
- www.tryggtrafikk.no
- www.dnt.no
- www.rodekors.no

"OLGA-BEDRAGERIER"

Hvordan kan næringsliv og politi sammen hindre kyniske bedragere i å utnytte sårbare mennesker?

Sunnhordland Tips Podkast Supertokal E-avis Eigedomssal Søk etter annen og artikler

Svindelere går målretta etter eldre danser. Politiet ber folk om å vere på vakt og har tre gode råd dersom ein blir utsett for slik svindel. Illustrasjonsfoto: Colourbox

Politiet åtvarar eldre om såkalla «Olga-saker»

I det siste har vi sett en ny oppblomstring av såkalte "Olga-bedragerier". Begrepet kommer fra at denne svindelen rettes mot eldre mennesker, gjerne kvinner. De blir oppringt og lurt til å gi fra

seg personopplysninger. I løpet av kort tid tømmes kontoene for penger. Til nå har det vist seg vanskelig å få dekket tapet fra bankene. Flere politidistrikter har nå iverksatt etterforskning.

Politiet har god kontakt med banknæringen, men et ønske om å styrke samarbeidet ytterligere. Informasjonsutveksling og kompetansehevede tiltak er viktige temaer.

Både politiet og banker gir råd fortløpende og informerer om tiltak eldre kan sette inn for å stoppe/hindre bedrageriene. Noen banker har tatt direkte kontakt med kunder over 70 år med SMS eller brev i posten, samt gjort tekniske tiltak internt for å forhindre og stoppe svindelforsøk.

"Olga bedragerier" er ikke kun et norsk fenomen. I Sverige har de hittil i år registrert ca. 425 saker. I Danmark har de den samme utfordringen. Et tiltak som danskene har satt inn som ser ut til å virke er at de har satt et **tak** på uttak for eldre personer med frist på 24 timer på uttaket.

Bedragerne har også klart å få ut opp til 12 bankid på samme "Olga" og benyttet disse til å få ut informasjon fra blant annet Nav og Skatteetaten.

Bedragerne rekrutterer personer - såkalte muldyr - (personer som låner bort egen konto for egen vinning) for å skjule egen identitet. Det er foretatt pågripelser av muldyr i de sakene som etterforskes nå. De som rekrutteres får en relativt liten sum for å låne bort kontoen for en kort periode.

Politietaten skal formidle trusselbildet og redusere handlingsrommet til trusselaktører og kriminelle i det fysiske og digitale rom.

Råd:

- etablere kontakter og oppsøk arenaer for deling av kunnskap og erfaring
- søke informasjon, feks PSTs trusselvurdering
- skap kultur for åpenhet og deling
- øke bevissthet om sikkerhet og risikoer
- målrettede tiltak – hva virker egentlig eks. Danmark
- del informasjon og samarbeide med politiet

Mer informasjon:

Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS):
<https://norsis.no>

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM):
<https://nsm.stat.no>

Næringslivets sikkerhetsråd (NSR):
<https://nsr-org.no>

DNBs Trusselvurdering 2020:
https://www.digi.no/filer/DNB_Trusselvurdering_2020_NOR_FINAL_PUB.pdf

Hvis du har tips, forslag til tiltak eller informasjon – ta kontakt med lokal næringslivskontakt/politikontakt.

ARBEIDSLIVS- KRIMINALITET og COVID19

Koronasituasjonen preger Norge og regjeringen har satt i verk en rekke tiltak ovenfor privatpersoner, næringsliv og samfunnet. Av konkrete tiltak kan permitteringsordningen og kompensasjonsordningen nevnes.

Når samfunnet gjenåpner er det også useriøse aktører som tar snarveier for å sikre inntjening til egen bedrift. Utnyttelse av disse ordningene er usolidarisk mot et samfunn som er avhengig av felles innsats og dugnad, og det kan være ulovlig.

Offentlige etater arbeider sammen. I kontroller fremover kan virksomhetene bli bedt om å dokumentere skriftlig arbeidsavtale, timelister og lønnsutbetalinger.

Vi er i en situasjon i landet hvor mange drar nytte av velferdssamfunnet vi lever i. Da er det viktig at vi ikke undergraver dette systemet ved å benytte oss av svart arbeid og utnytte velferdsordningene vi har.

Politiet, Arbeidstilsynet, Skatteetaten og NAV peker ut noen utfordringer:

- Større fare for svart arbeid
- Utnyttelse av permitteringsreglene
- Utnyttelse av utenlandsk arbeidskraft, for eksempel sesongarbeidere
- Utsatte frister og innkreving gir større mulighet til å unndra innbetalinger og bygge opp større gjeld til det offentlige

Har du informasjon om brudd på permitteringsreglene, skatteunndragelser, svart arbeid, eller vet du om arbeidsgivere som utøver press mot ansatte?

MENNESKEHANDEL

Siktet for å ha utnyttet 30-40 bærplukkere
Saken etterforskes som mulig menneskehandel.

Publisert 25. august 2010

KONTRAKT: Lange kontrakter til de polske arbeidere skulle de få 123 kroner i timen, men arbeidene sier de har fått langt mindre. Foto: Privat

Hvor godt kjenner du og din bedrift til begrepet menneskehandel?

Mennesker kan være utnyttet i arbeidslivet uten at det er så lett å se eller oppdage.

Under begrepet menneskehandel er tvangsarbeid, sosial dumping, brudd på arbeidsmiljøloven, og

kjøp av seksuelle tjenester. Det kan være vanskelig å skille mellom ulike fenomener og grenser for hva vedkommende er utsatt for.

Vi har en indikatorliste for å se om vedkommende er utsatt for tvangsarbeid og/eller tvangstjenester og skal komme inn under straffeloven §257 omfatter menneskehandel. Det er ikke nødvendig at samtlige momenter er dekket, men jo flere som treffer jo mer rødt blinker det.

Møre og Romsdal politidistrikt har en egen gruppe som jobber med menneskehandel.

Arbeidstaker

Det kan være menneskehandel eller tvangsarbeid dersom vedkommende:

- Bor i grupper på samme sted som de jobber og sjeldent eller aldri får forlate disse stedene
- Har ikke tilgang til mat eller lite/dårlig mat
- Avhengig av arbeidsgiver for tjenester som transport, helsetjeneste, bolig, mat
- Mangler mulighet til å velge hvor han/hun bo
- Har begrenset mulighet til å bevege seg

I tillegg kan det være momenter som at vedkommende ikke har tilgang til egen inntekt, mangler kontroll over egen ID/pass, har manglende kvalifikasjoner/sertifikater til å utføre jobben, eller er isolert fra andre.

Arbeidsgiver

Det kan være menneskehandel eller tvangsarbeid hvis arbeidsgiver utsetter sine ansatte for:

- Lav eller ingen betaling
- Manglende arbeidskontrakt / falsk arbeidskontrakt
- Ulovlig lange skift
- Lite eller ingen fritid
- Tungt/farlig arbeid.
- Farlige fysiske forhold på arbeidsplassen
- Uverdige sanitærforhold
- Manglende egnet arbeidsutstyr

For nærmere informasjon, se veileder fra Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM).

På politiets nettsider om menneskehandel finnes flere veiledere, informasjonsmateriell og rapporter om menneskehandel:

www.politiet.no/rad/menneskehandel